

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO I USŁUG

z dnia 21 marca 1974 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach produkujących świece oraz pasty do obuwia i podłóg.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne.**

§ 1. Rozporządzenie określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach produkujących świece oraz pasty do obuwia i podłóg, zwanych dalej „zakładami”.

§ 2. Obiekty, ich części i poszczególne pomieszczenia zakładów powinny być zakwalifikowane do odpowiedniej kategorii niebezpieczeństwa pożarowego i zagrożenia wybuchem, a instalacje ogrzewcze i wentylacyjne oraz urządzenia mechaniczne i elektroenergetyczne powinny odpowiadać warunkom przewidzianym dla tych kategorii określonym w odrębnych przepisach oraz warunkom określonym w rozporządzeniu.

§ 3. 1. Pomieszczenia zakładów powinny posiadać dostateczną wentylację naturalną. Co najmniej 30% powierzchni okien powinno być dostosowanych do otwierania z poziomu podłogi, w tym 10% powierzchni okien powinny stanowić górne wietrzniki.

2. Pomieszczenia produkcyjne powinny być wyposażone w mechaniczną wentylację nawiewno-wywiewną zapewniającą wymianę powietrza i bieżące usuwanie na zewnątrz stężeń szkodliwych substancji w tych pomieszczeniach.

3. Stanowiska pracy bezpośrednio narażone na działanie wydzielających się par i gazów powinny być wyposażone w urządzenia miejscowej wentylacji wywiewnej.

§ 4. 1. Zakłady zobowiązane są przestrzegać nieprzekraczania najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu oraz stężeń par rozpuszczalników i składników parafiny na stanowiskach pracy i co najmniej raz w roku kontrolować ich zgodność z normami. Pomiary zgodności stężeń par z normami należy przeprowadzać również w każdym wypadku, gdy istnieje przypuszczenie, że stężenia przekraczają najwyższe dopuszczalne stężenia par.

2. W razie stwierdzenia, że stężenia par, o których mowa w ust. 1, oraz natężenia hałasu na stanowiskach pracy przekraczają najwyższe dopuszczalne stężenia (natężenia), powinny być podjęte niezwłocznie środki zmierzające do usunięcia przyczyn tych stężeń (natężeń).

§ 5. 1. Ściany pomieszczeń produkcyjnych powinny być gładkie, dające się łatwo czyścić i zmywać.

2. Podłogi w pomieszczeniach produkcyjnych powinny być równe, wykonane z materiałów nienasiąkliwych i nie powodujących iskrzenia. Podłogi nie mogą być śliszkie. Rozlane ciecze powinny być natychmiast usuwane.

§ 6. 1. Zabrania się używania otwartego ognia i palenia tytoniu w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych. Palenie tytoniu dopuszczalne jest tylko w pomieszczeniach przeznaczonych na palarnie.

2. W pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych zabrania się noszenia obuwia na spodach z podkówkami, blaszkami lub innymi przedmiotami metalowymi.

§ 7. Urządzenia produkcyjne powinny być szczelne, zabezpieczone przed wydostawaniem się na zewnątrz ciepła i par, a instalacje i urządzenia wydzielające ciepło powinny być zabezpieczone przed możliwością poparzenia się pracowników.

§ 8. Rurociągi instalacji przemysłowych powinny być oznaczone barwami, w sposób wyraźnie wskazujący ich przeznaczenie oraz kierunek przepływu znajdujących się w nich substancji, zgodnie z Polską Normą.

§ 9. 1. Naprawy oraz remonty instalacji i urządzeń w pomieszczeniach pożarowo niebezpiecznych, wymagające użycia ognia lub narzędzi powodujących iskrzenie mogą być przeprowadzane tylko po uprzednim usunięciu z tych pomieszczeń materiałów łatwo zapalnych oraz po dokładnym oczyszczeniu i przewietrzeniu pomieszczeń. Urządzenia należy naprawiać po ich ostygnięciu i dokładnym oczyszczeniu.

2. Prace, o których mowa w ust. 1, mogą być wykonywane jedynie na pisemne polecenie kierownika zakładu.

3. Remonty zbiorników przeznaczonych do przechowywania rozpuszczalników mogą być wykonywane tylko przez zakłady specjalistyczne lub przez pracowników posiadających odpowiednie uprawnienia do wykonywania tego rodzaju prac.

§ 10. 1. Zabrania się przechowywania w pomieszczeniach produkcyjnych materiałów i surowców w ilości większej niż niezbędna do produkcji — w ciągu jednej doby.

2. Wyroby gotowe powinny być sukcesywnie przekazywane z pomieszczeń produkcyjnych do magazynów.

Rozdział 2**Bezpieczeństwo i higiena pracy przy urządzeniach produkcyjnych i w procesie technologicznym w zakładach produkujących świece.**

§ 11. Odległość pomiędzy ciągarokami do produkcji świec powinna wynosić — 1,2 m pomiędzy wylotem a tylną częścią następną ciągarokę oraz 2,5 m pomiędzy wylotem ciągarokę a ścianą.

§ 12. Przewody do transportu ciekłej parafiny powinny być oddalone co najmniej 0,5 m od przewodów instalacji wodnej, gazowej i elektrycznej.

§ 13. 1. W zakładach przerabiających powyżej 1000 kg surowca na jednej zmianie topienie parafiny powinno odbywać się w oddzielnym pomieszczeniu z zastosowaniem mechanicznego transportu ciekłej parafiny do stanowisk pracy.

2. W zakładach przerabiających mniej niż 1000 kg surowca na jednej zmianie dopuszcza się topienie parafiny we wspólnych pomieszczeniach produkcyjnych. W tych wypadkach odległość kotłów do topienia parafiny od innych urządzeń powinna wynosić co najmniej 1,5 m.

3. W zakładach, o których mowa w ust. 2, dopuszcza się ręczne przenoszenie ciekłej parafiny do stanowisk pracy, jeżeli masa ciekłej parafiny wraz z naczyniem nie przekracza 10 kg.

4. Naczynia służące do ręcznego przenoszenia ciekłej parafiny mogą być napełniane tylko do $\frac{3}{4}$ wysokości. Uchwyty tych naczyń powinny być skonstruowane w sposób chroniący przed poparzeniem rąk i gwarantujący bezpieczne trzymanie naczyń.

5. Zabrania się używania do przenoszenia ciekłej parafiny naczyń z obłuzowanymi uchwytami.

§ 14. Zbiorniki z ciekłą parafiną o temperaturze powyżej $+100^{\circ}\text{C}$ powinny być zabezpieczone przed możliwością dostania się wody.

§ 15. Wysokość zbiorników z ciekłą parafiną do produkcji pochodni powinna wynosić 1,1—1,2 m wysokości mierzonej od podestu na stanowisku pracy do górnej krawędzi zbiornika.

§ 16. Zbiorniki należy czyścić co najmniej raz na dwa tygodnie. Czyszczenie zbiorników nie może być wykonywane, jeżeli temperatura ich wnętrza przekracza $+45^{\circ}\text{C}$.

§ 17. 1. Ostrzenia i naprawy noży do wycinania nadlewów może wykonywać tylko wyznaczony do tego pracownik.

2. Ostre narzędzia powinny być przechowywane i przenoszone w sposób zabezpieczający przed skałeczeniem.

§ 18. Lakierowanie świec może odbywać się tylko w wydzielonych i przystosowanych do tego celu pomieszczeniach, wykonanych z materiałów niepalnych.

§ 19. 1. Lakierowanie świec metodą natryskową może być wykonywane w specjalnie przystosowanych do tego celu kabinach natryskowych, wyposażonych w urządzenia wentylacji wywiewnej.

2. Przy lakierowaniu świec metodą natryskową stosuje się odpowiednio wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy określone w odrębnych przepisach dla malarni i lakierni.

3. Suszenie świec po lakierowaniu powinno odbywać się w specjalnych komorach suszarniczych lub w wydzielonych pomieszczeniach.

§ 20. Stanowiska pracy w pomieszczeniach produkcyjnych powinny być usytuowane w sposób zabezpieczający przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych.

§ 21. 1. Parafina powinna być składowana w specjalnie do tego celu przeznaczonych magazynach o niepalnej konstrukcji.

2. Dopuszcza się składowanie parafiny na wolnym powietrzu pod warunkiem ogrodzenia, zadaszenia i oznakowania miejsc składowania.

Rozdział 3

Bezpieczeństwo i higiena pracy przy urządzeniach produkcyjnych i w procesie technologicznym w zakładach produkujących pasty do obuwia i podłóg.

§ 22. Rozlewnie oraz topialnie powinny być w oddzielnych pomieszczeniach.

§ 23. 1. Reaktory (urządzenia do przetapiania) oraz stoły rozlewnicze w topialniach past powinny być wyposażone w urządzenia miejscowej wentylacji wywiewnej.

2. Pomieszczenia produkcyjne powinny być dodatkowo wyposażone w urządzenia wentylacji mechanicznej awaryjnej.

§ 24. Urządzenia pomocnicze, jak stoły, pomosty i półki znajdujące się w topialni, rozlewni i magazynach powinny być wykonane z materiałów niepalnych. Rozmieszczenie ich powinno zapewniać dogodne przejścia i dostęp do innych urządzeń oraz wyjść.

§ 25. 1. W czasie gotowania masy w pomieszczeniu topialni powinno przebywać równocześnie co najmniej dwóch pracowników.

2. Reaktory do gotowania masy powinny być przystosowane do pośredniego ogrzewania i mechanicznego mieszania masy oraz posiadać zewnętrzną izolację cieplną.

§ 26. 1. Surowce stałe powinny być wsypywane do kotłów warzelnych w stanie rozdrobnionym.

2. Dodawanie rozpuszczalników w czasie gotowania masy dopuszczalne jest tylko przy użyciu stałej instalacji przewodowej. Nie wolno dodawać rozpuszczalników ręcznie.

3. Zabrania się stosowania rozpuszczalników łatwo zapalnych zanieczyszczonych wodą lub innymi obcymi substancjami.

4. Naczynia służące do dodawania rozpuszczalników łatwo zapalnych powinny posiadać pokrywę zabezpieczającą przed parowaniem. Pokrywy powinny być wykonane z materiałów nie powodujących iskrzenia przy zetknięciu z materiałem, z którego wykonane jest naczynie.

§ 27. 1. Gorącą, płynną masę można pobierać z reaktorów tylko za pomocą specjalnego zaworu. Masa w zaworze powinna być zabezpieczona przed zastygnięciem.

2. Dostarczanie gotowej, płynnej masy z reaktorów na stanowiska rozlewnicze powinno odbywać się w zasadzie przewodami rurowymi. Dopuszcza się ręczne przenoszenie płynnej masy na stanowiska rozlewnicze w przystosowanych do tego celu naczyniach.

3. Przepisy § 13 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 28. 1. Rozlewanie masy do opakowań powinno odbywać się na stołach rozlewniczych przy użyciu przystosowanych do tego celu urządzeń.

2. Zabrania się ręcznego rozlewania masy. Zakaz ten nie dotyczy operacji wykończeniowej (wykonania lustra pasty) oraz wykonywania serii wyrobów w skali półtechnicznej.

§ 29. Odległość pomiędzy dwoma rzędami stołów lub taśm produkcyjnych do rozlewania płynnej masy powinna wynosić co najmniej 1, 2 m.

§ 30. 1. Płyny łatwo zapalne do wyrobu past powinny być przechowywane w przystosowanych do tego celu zbiornikach.

2. Zbiorniki, o których mowa w ust. 1, powinny znajdować się w miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób postronnych.

3. Pobieranie płynów łatwo zapalnych do zbiorników, o których mowa w ust. 1, powinno się odbywać za pośrednictwem stałej instalacji przewodowej.

Rozdział 4

Przepisy higienicznosanitarne.

§ 31. 1. Szatnia dla pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji i w działach pomocniczych powinna składać się co najmniej z dwóch osobnych pomieszczeń, zwanych zespołem szatni. Jedno pomieszczenie powinno być przeznaczone do przechowywania odzieży wierzchniej i domowej, a drugie do przechowywania odzieży roboczej, ochronnej i sprzętu ochrony osobistej.

2. Przy zespole szatni powinny być usytuowane umywalnie z natryskami.

§ 32. W zakładach powinny być wydzielone pomieszczenia do spożywania posiłków w czasie pracy, składające

się z jadalni i pomieszczenia do wydawania posiłków profilaktycznych lub regeneracyjnych.

§ 33. Pracownicy zatrudnieni w pomieszczeniach o temperaturze powyżej $+25^{\circ}\text{C}$ powinni przez cały rok otrzymywać dostateczną ilość płynów gaszących pragnienie.

§ 34. 1. Pracownicy powinni otrzymywać środki do utrzymania higieny osobistej zgodnie z normami ustalonymi przez zakład pracy.

2. Pracownicy zatrudnieni bezpośrednio przy produkcji powinni otrzymywać kremy ochronne do rąk.

§ 35. 1. Pracownicy powinni być zaopatrywani w odzież roboczą i ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej według norm określonych odrębnymi przepisami.

2. Pracownik nie może być dopuszczony do pracy bez odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej przewidzianych dla danego stanowiska pracy.

3. Zabrania się używania odzieży nasiąkniętej parafiną, rozpuszczalnikami lub pastą.

§ 36. 1. Zakłady powinny posiadać punkty udzielania pierwszej pomocy, wyposażone w apteczki obsługiwane przez przeszkolonych pracowników.

2. Przepis ustępu 1 dotyczy również wyodrębnionych terenowo oddziałów zakładów.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 37. Zakłady powinny opracować w terminie trzech miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia szczegółowe instrukcje dla poszczególnych stanowisk pracy i doręczyć je za pokwitowaniem pracownikom.

§ 38. Sprawy związane z badaniami lekarskimi, szkoleniem wstępnym i okresowym pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy regulują odrębne przepisy.

§ 39. Zakłady istniejące w dniu wejścia w życie rozporządzenia dostosują, najpóźniej w ciągu trzech lat od jego wejścia w życie, pomieszczenia szatni oraz pomieszczenia do spożywania posiłków w czasie pracy do wymagań określonych w § 31 i 32 rozporządzenia.

§ 40. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1974 r.

Minister Handlu Wewnętrznego i Usług: *E. Sznajder*